Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 4337 — SIX PAGES — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 26

Thứ bảy 18 Mars 1933

Ngày 23 tháng hai (đủ) năm Quí-Dậu

LUC-TINH TAN-VAN

GIÁ BÁO

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50
Mỗi số	0.05

XIN LƯU Ý

Mua báo xin trả bạc trước và gởi ngay cho ông Nguyễn-văn-Của, Tổng-lý. Bài vở dạng báo thì gởi cho ông Lâm-v. Ngọ, Chủ-nhiệm.

Trung tín, cẩn thận, là cái nền thành người hay; bảo huyên, quỉ quyệt, là cái gốc thành người dở.

TÌM-PHU

Báo xuất-bản hằng ngày, trừ ngày lễ và Chúa-nhựt

Tờ dây thép đề: LUCTINH SAIGON
Dây thép nói: Số 203-Saigon

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN CỦA

CHỦ-NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ

Báo-quán: ở đường Lucien Mossard số 57.— SAIGON

DÉPOT LÉGAL ... Nº A 143

Thay mặt cho tòa báo ở bên Pháp-Quốc
E. BOURDET & Cie
9, rue Tronchet — Paris (VIIIe)

LỄ GẮN BỬU-TINH LONG-TRỌNG
TẠI TỈNH VĨNH-LONG

Hội Canh-nông Tương-tế Vinhlong làm lễ gắn bửu-tinh long-trọng.

Chủ hội là ông Trần-định-Bảo, Đốc-phủ-sứ hàm mới đặng thưởng tứ Bội-tinh tứ-đẳng. Bởi vậy trong hội đều tề tựu đủ mặt mà mừng cho ngài một cách xứng đáng.

Ai trong lục-chau mà chẳng biết ngài là một bực lão thành tri thức; việc công, việc tư đều đáng làm gương cho đời. Một lòng trung thành với tân trào mà giúp cho xã-hội.

Một lòng trung hậu, tận tâm cùng mẫu-quốc; hết quan-trưởng, đến Hội-đồng quản-hạt và nông-trang vùa giúp cho cả tỉnh trong đều cai-trị và kinh-tế, ai nấy cũng noi gương làm theo vui vẻ.

Năm 1924, Trần-định-Bảo đặng Ngủ-đẳng bửu-tinh, 1929 Mĩ-chương Bội-tinh, 1932 Ngân-bài Hàn-lâm.

Ra làm chủ hội Canh-nông Tương-tế mấy năm, nhờ sức cần lao, nên hội Vinhlong đặng thạnh vượng.

Nay đặng Nhà-nước tặng Tứ-đẳng bửu-tinh thì rất nên xứng đáng.

Bởi vậy, chiều thứ bảy 11 Mars 1933 quan Nguyên soái Nam-kỳ thân hành đến Vinhlong làm lễ gắn bửu-tinh cho ông Trần-định-Bảo.

17 giờ quan viên chức sắc Tây Nam và các hào-gia đông nức, ăn mặc triều-phục tề tựu trước hội-quán Canh-nông Tương tế mà chờ quan Nguyên-soái; bốn phía nhà hội chưng dọn trang-hoàng, cờ phất, nhạc thổi, linh giàng hầu oai nghiêm.

Quan Nguyên-soái đi cùng ông Eutrope Khâm-sứ chủ-quận Saigon-Cholon, ông Goutès Hiệp-lý và ông Petit Chủ-tỉnh Vinhlong, vừa đến trước Hội-quán, có kèn binh chào, nhạc trổi bản quốc-triều.

Ông Trần-định-Bảo bước ra chào mời lên lầu, phân ngôi xong, ngài đọc một bài diễn-văn Langsa lược dịch theo đây:

« Dịch bài văn chữ Pháp của ông Đốc-phủ-sứ hàm đọc tại hội Canh-nông Tương-tế Vinhlong bữa 11 Mars 1933 là ngày quan Thống-đốc Nam-kỳ gắn Tứ-đẳng Bắc-đẩu Bội-tinh cho người.

« Bẩm Thượng-quan Thống-đốc,

« Nay Thượng-quan không nệ mệt nhọc và mất ngày giờ qui hóa của Thượng-quan mà Thượng-quan có lòng hạ-cố đến chúng tôi, đến viếng chúng tôi, vậy tôi xin thay mặt cho bổn-hội Canh-nông Tương-tế Vinh-long mà tỏ mấy lời thành thật đội ơn ngài có lòng tưởng đến.

« Bẩm Thượng-quan, ngài thân hành đến hội chúng tôi, là tỏ dấu lo lắng đến chúng tôi, và tô điểm thêm cho rỡ ràng cái sự vinh diệu tột bực của nhà-nước Đại-pháp ân-tứ cho tôi, là cái khuê-bài Tứ-đẳng bửu-tinh.

« Đáng lẽ cái vinh diệu ấy cũng thơm lây đến cả mỗi người giúp tôi trong hội nầy.

« Bẩm Thượng-quan, tôi lấy làm khép nép hổ thẹn mà độc hưởng cái hạnh phúc ấy, vì bởi công chúng mà tôi đặng thưởng riêng.

« Bởi vậy cho nên, nhơn dịp trọng thể nầy, tôi tỏ lòng hết dạ trung thành với nhà nước Đại-pháp, có lòng tốt khai-hóa, mở mang, và làm đều bổ ích cho xứ nầy mà giúp đỡ nông-gia.

« Ơn gội nhuần ấy trước Thượng-quan đã rải khắp cho chúng tôi, nhưng cũng còn nhiều vị sẵn lòng vùa giúp mới được cái địa-vị mĩ-mãn ngày nay. Tôi xin phép Thượng-quan mà để ít lời cảm đức quan Khâm-sứ Eutrope, nhờ ngài khuyên bảo, dục lòng chỉ dẫn cho hội chúng tôi, và quan chánh Tham-biện Petit, chủ-tỉnh, rất thanh cần mẫn trực, hằng ngày chỉ dạy và khuyên lơn chúng tôi theo cách trồng tỉa kiêm thời, lại ngài hết dạ chăm lo sự an tịnh cho nhơn dân trong đồng điền được an cư lạc nghiệp.

« Chúng tôi cũng không quên ơn quan lớn Goutès, là cựu chủ-tỉnh mà dân sự xứ Vinhlong nầy hằng ngày nhắc nhở sự nhơn đức của ngài; quan Bác-vật Canh-nông Charles nhờ ngài canh cải trồng tỉa, và quan Thanh-tra Hérisson là người hay dìu dắc bổn hội của chúng tôi.

« Rốt lại tôi rất cám ơn cả thảy viên quan có lòng đến dự lễ mọn nầy làm ra có vẻ trọng thể, và tôi xin mời các quan cầm ly rượu nầy lên tỏ dấu « Pháp-Việt đề-huề » và tung hô Đại-pháp vạn tuế! Nam-kỳ vạn tuế! »

Đoạn quan Nguyên-soái Krautheimer đứng trả lời miệng vắng tắc mà thâm trầm cả cung tặng tài đức Trần-định-Bảo lo cho Pháp-Việt một nhà...

Kế mời nhập tiệc trò chuyện vui vẻ.

Các quan ăn uống đàm luận, thấy quan dân một lòng thuận thảo, thì tỏ lòng mừng cho tương-lai Pháp-Việt.

Trong tiệc đông đảo vô cùng, thì chúng ta thấy: ông Goutès Hiệp-lý Nam-kỳ; Bruel chủ-tỉnh Cantho; Léopolet Léger Biện-lý; du Penhoat Chánh-tòa Vinhlong; quan ba Sempère; Duchesse quan kho-bạc; Lương-văn-Mỳ kỳ-sư Trường-tiền; Dourceaux Đốc-học, Carle Giám-đốc Canh-nông; Souques, Leclerc phó Tham-biện Vinhl, ông Bataille. Mérimée Trạng-sư; Bellemain Cha Sở; Đốc-phủ Vị, Lê-minh-Cảnh, Ng.-hữu-Mỹ, Trần-ngọc-Thạch, chủ-quận trong tỉnh, Lê-văn-Thạnh, Đốc-phủ Nam, Phủ Nuôi, Phủ Thơm, Khương-binh-Tịnh, Khương-hữu-Long, v. v.., và nhiều ông danh giá mà nhớ không hết, xin các ông dung thứ.

L. T.

THAN ĐỜI

(Họa thi ông Dũ-Thúc)

I

Đôi đoạn can trường luống chạnh lo,
Những là bảy dẫn với ba đo;
Tiền tiền của của bao nhiêu chuyện,
Dại dại khôn khôn biết mấy trò.
Cuộc thế ba đào chìm lại nổi,
Con đường danh lợi quẹo rồi co;
Thăng bình gặp vận đời xoay lại,
Mưa móc ơn nhuần rửa sạch tro.

II

Khen ai cắt cớ dạ hay lo,
Thơ thẩn già đời chẳng thước đo;
Trang nọ phun châu tài vượt thánh,
Luận kia nhả ngọc khéo ra trò.
Phá thừa thần cú chừng khôn họa,
Chuyển kết đường thi cũng phải co;
Thây kệ ai hay, hay chẳng tá,
Lòng ta chẳng chút giá cùng tro.

Bộ nguyên vận của
Minh-Khâm Ng. H. V. ở
Bình-khánh (Bentré)

*
* *

Khẩu phật tâm xà mượn phải lo,
Lòng người nham hiểm, thước nào đo?
Quan trung dưới trướng cam nhiều nổi,
Tướng ninh trên sân diễn lắm trò!
Có vận tiểu-nhân ngồi chễm chệ,
Theo thời quân-tử bước quanh co!
Ngàn thu rừng trúc từng sương tuyết,
Chi sá đứa ngu vải bụi tro?

NHON-LOAI.

Kính tặng
Ông ĐẶNG-NGỌC-CHẤN
thăng Đốc-phủ-sứ
lại thọ Ngủ-đẳng bửu-tinh

Đặng phước nhờ trời mới rạng danh,
Ngọc lành chiếu sáng lại trong thanh.
Chấn thinh thiên-hạ người đều biết,
Thăng bực triều đình rất hiển vinh.
Bắc-đẩu cao minh nơi cổi thế,
Bội tinh cực phẩm tước công danh.
Phải chi tôn trưởng nương chơn đạo,
Sao tỏ nhờ trăng mới trọn thành.

Mademoiselle Marguerite BEZ

Bõ nguyên đề và nguyên vận:

Đặng trọn tài đức, nổi cao danh,
Ngọc tốt vàng ròng giá mới thanh;
Chấn chỉnh thôn dân y cẩn thận,
Thăng bình quốc mạch phát tôn vinh:
Bắc-tinh tỏ rạng gươm châu-tử, (đổ tia)
Bội tước xuê xoan bực hoan-khanh;
Phải gặp Hà-nương bà điểm hóa,
Sao mà thoát tục nguyện lòng thành.

題林山寺

敬公行政德惟馨
今日朝廷賞佩星
一點丹心輝白日
四方和氣撫蒼生
精勤官事如家事
體察民情若已情
考績三台膺上爵
高陞祿位沐恩榮

自述詩一首 名法 妙花香

Hiền lâm-sơn tự

Kính công hành chánh đức duy hinh,
Kiêm nhựt Trào-đình thưởng bội-tinh;
Nhứt điểm đơn tâm huy bạch nhựt,
Tứ phương hòa khí phủ thương sanh:
Tinh cần quan sự như gia sự,
Thể sát dân tình nhược kỷ tình;
Khảo tích tam thai ưng thượng tước,
Cao thăng lộc vị mộc ân vinh.

Tự thuật thi nhứt thủ
pháp danh Diệu-hoa-Hương.

Hòa nguyên vận:

和原韻

Đổ quân xuất sĩ thức gia hinh,
覩君出仕識家馨。
Thăng thưởng trùng lai kiến phước tinh,
陞賞重來見福星。
Hành đạo hiển thân toàn tử đạo
行道顯親全子道。
Dinh sanh quí thể hậu ngô sanh
營生貴體厚吾生。
Thanh phong hòa phóng quần tương ái
清風和放羣相愛。
Hóa tục công truyền độc ngã tình
化俗公傳獨我情。
Hà oạn hoạn đồ đa hiểm trở
何患宦途多險阻。
Chánh tâm khắc kỷ bổn nhiên vinh.
正心克已本然榮。

Xin văn-sĩ họa thêm cho vui.

KHUYẾN-THIỆN-GIẢ.

Từ đây hãy đọc nơi trương thứ tư
Liêu trai chí dị
của NG.-CHÁNH SẮT dịch thuật

Tỉnh Soctrang chừng nào mới có Chợ-Phiên?

Thưa sớm muộn gì đây rồi sẽ .... Vã lại tỉnh Soctrang về nhân-vật chẳng phải thua mấy tỉnh kế cận, giàu lòng từ-thiện cũng không kém hơn, các nhà tai mắt chẳng lẽ làm lơ, thế nào cũng tổ-chức cho nên cuộc Chợ-Phiên, hầu lấy tiền bỏ vào quỹ Phước-thiện đặng cứu-tế nạn-dân đang lúc ngặt, mong thay!

K. S.

Mình không xử lấy mình cho trọn với tình thì luật nước xử

Hai mươi bảy tuổi, có công ăn việc làm hẳn hòi, có vợ, Charles Arwine là một người thanh-niên nết na đoan trang, không hay chơi bời, cờ-bạc, kiếp đời của Charles Arwine tưởng đâu sẽ nhờ tánh chàng mà được êm tịnh, dè đâu mới đây, một việc không thể ngờ được xảy ra: Charles Arwine giết người tình của chàng, rồi muốn tự sát theo để làm vợ chồng với người ấy trong cõi đời khác, song không đủ can đảm mà tự-sát. Vì tội giết người nên Charles Arwine bị xử tử.

Nguyên trong lúc gia-đình Arwine đương đầm thấm, thì xui xẻo quá, chàng lại gặp phải một cô gái mới có mười lăm tuổi, song tác đã trọng, trí khôn đã mở mang không thua gì một cô gái mười-chín hai-mươi. Cô gái ấy tên là Frances Hempfer.

Thấy cô Frances Hempfer, Charles Arwine thình lình thương cô ta, rồi đi thú thật với cô ta. Cô Frances Hempfer, đã đến cái tuổi mà người ta tin tưởng đến ái-tình, nên vui lòng mà nghe những lời nói tình tự của kẻ điên vì tình vì mình.

Song cô Frances Hempfer còn đi học. Cô giáo của cô Frances Hempfer hay được chuyện nên quở trách rầy la, Cô Frances ăn năn, nên bữa nọ gặp Charles Arwine bèn nói rằng, vì chàng bị vợ ràng buộc, không thể nào cưới cô được thì thôi thà là đừng đeo đuổi theo cô cho thất công.

Nghe người mình thương nói như vậy, Charles Arwine dường như người mất trí, lăn dưới đất, khóc la om, rồi hứa với cô Frances Hempfer sẽ làm y theo ý cô muốn, miễn là chàng được thỏa vọng thì thôi. Thấy tội nghiệp quá, cô Frances Hempfer không nở nào dứt bỏ đi cho được, nên hứa sẽ đợi chờ, chừng nào Charles Arwine bỏ vợ được thì sẽ thành hôn với chàng.

... Rồi một ngày kia trong một buổi chiều xuân, ở một chỗ nọ, cô Frances Hempfer để cho Charles Arwine mở khóa vườn đào......

Cô Frances Hempfer chờ đợi chàng Charles Arwine ly hôn xong để cưới mình. Song Arwine tánh tình yếu ớt và hay dụ dự, một đàng thì muốn cưới cô Hempfer hết sức, còn một đàng thì không muốn bỏ vợ nhà.

Công việc còn giây dưa, rủi vợ Arwine hay được. Chị nầy không phải là một người đàn-bà « non tay ấn », nên làm dữ, hăm dọa nào là đi đánh đập cô Frances Hempfer, nào là đi cớ Cò Bót. Không cần nói độc-giả cũng định được rằng Charles Arwine bị Sư-tử Hà-đông gầm om.....

Còn Frances Hempfer, thấy mình hi sanh cho chàng nọ cả sự trinh tiết của mình, là cái của quí nhứt trên đời, mà chàng ta lại dụ dự mãi, không dám bỏ vợ, thì thúc dục hoài. Bao giờ Charles Arwine mới ly dị với vợ mà cưới cô.

Cô Frances Hempfer là một cô gái có tánh kỳ khôi. Ngày nọ, trông đợi đã mòn mỏi rồi, có lẽ cô nghĩ muốn hiệp với người tình thì không có cách nào hay hơn là đồng chết để làm vợ chồng trong một cõi đời khác. Cô bèn rủ Charles Arwine tự sát với cô.

Lạ thay! Cái ý muốn điên khùng ấy lại không làm cho Arwine ngạc nhiên chút nào cả, Arwine coi việc ấy là thường nên ừ chịu liền.

Bữa nọ, Arwine mua một cây súng lục, rồi đến một căn phòng nọ của chàng mướn để mỗi ngày hội ngộ với cô Hempfer, mà thiệt hành cái điều muốn quái gở kia. Hai người đồng thảo một tờ khai với Cò-bót, một tờ khai với thân-bằng quyến thức vì sao mình làm vậy, rồi cả hai leo lên giường nằm. Cô Frances Hempfer, tiếp lãnh lấy cái hôn cuối cùng, rồi lim dim đôi mắt, chờ người của mình bắn mình chết. Trước kia hai người đã có giao hẹn với nhau rằng hễ Arwine bắn cô Hempfer xong là trở mũi súng lại bắn mình.

Charles Arwine là một anh chàng tánh hay dụ dự thế mà lần nầy không dụ dự gì cả, kê ngay mũi súng vào bàn-tang cô Hempfer, bóp cò. Cô gái mười lăm tuổi, còn non nhiều kia, chết tốt.

Khi Charles Arwine, mặt xanh như tàu lá, thấy cô Hempfer nằm thim thiếp, máu chảy ra có ngòi, thì chàng mới biết cái việc chàng đã làm là quấy, chàng mới biết rằng chết một cách thảm vậy, thì cũng không nên chết làm gì.

Rồi, quên lời giao ước với người tình, đã hi sanh cả trinh tiết lẫn tánh mạng cho chàng, Charles Arwine hồi tâm lại, không tính chết theo cái con người đã chết vì mình nữa. Không đủ can đảm mà chết theo người ấy, Charles Arwine khóa cái cửa lại, rồi chạy đến nhà giấy xe lửa nọ, mua giấy, đi.

Cha mẹ cô Hempfer đợi tới tối mà không thấy con gái của mình về, thì lo lắm nên chạy cho Cò-bót hay. Một nhà trinh-thám, lãnh vụ ấy, dọ hỏi không mấy giờ, tìm ra được chỗ cô nọ chết. Sau khi đọc lời khai của cặp trai gái ấy, nhà trinh-thám nọ dò la tìm kếm chẳng mấy ngày thì bắt được một anh chàng làm thơ-ký ở một cái tên thơ viện nọ. Anh chàng ấy là Charles Arwine vậy.

Dân Huê-kỳ không ưa bọn khiếp nhược. Charles Arwine, đã giết người mà không can đảm để chết theo, Charles Arwine bị các quan tòa kêu án tử-hình. Trước cũng chết, sau cũng chết, song trước kia, Arwine không dám chết vì súng sáu, thì sau nầy phải chết bằng ghế điện.

A. B. C. thuật.

Lời người nhà-quê

« oo »

Lúc nầy là lúc ăn trộm tung hoành

Thiết tưởng chẳng nói ra quan trên cũng dư biết rằng vì cái nạn kinh-tế mà sanh biết bao nhiêu quân trộm đạo (vì trộm đạo sanh ra bởi đói lạnh).

Nên bất cứ ở đâu, nhứt là miệt vườn ruộng, đêm nào mà lại không nghe nói kẻ bị trộm đồ đạt, người bị trộm trái cây cùng là cơm gạo v. v.. Nếu buộc dân mỗi lần bị trộm phải làm khai báo thì tôi dám chắc ngày nào như ngày nấy đều thấy mỗi làng đều bị cả trăm cả chục đám trộm cắp. Mọi lần ăn trộm thì lựa nhà giàu hay là nhà gia tư tầm thường vào mà lấy đồ, chớ như bây giờ vì đói khát nên đụng món nào quơ món nấy.

Ai có ở miệt vườn mới biết cả cảnh tình ấy ra thể nào? Mỗi đêm những người lương thiện không hề dám nhắm mắt cho yên, nếu nhà nào đông người thì phải thay phiên nhau mà thức được coi chừng ăn trộm. Có nhiều người nhà ở cheo-leo biết có ăn trộm rình mà không dám lên tiếng, để cho nó rảo ngoài vườn đụng cây cam hái trái cam, gặp cây chuối hái chuối v. v., tần sáng mở cửa ra mới thấy dấu bước ăn trộm rảo cùng vườn.

Dân tình lúc nầy gặp hồi khó khăn trăm bề, ban ngày thì lo làm lo ăn, tối lại lo coi chừng ăn trộm, nên ở vườn phần nhiều ai mà không lo nuôi chó được giữ nhà hầu có nghỉ ngơi chút ít.

Con chó vẫn là một con thú trung tín hơn các loại, nên người Âu cho con chó là bạn thiết của con người hay để dắc đi chơi, còn người Á-đông thì nuôi nó cần lấy việc giữ nhà.

Nay có nhiều chỗ nhà-nước bắt nhân dân đóng thuế chó thì có khác nào buộc dân nhà-quê giết hết chó đi được ăn trộm tung hoành muốn làm ngang nào được ngang ấy. Người đóng thuế thân kia chạy tiền đóng còn chưa ra thay huống chi chạy tiền đóng thuế chó?? Phải biết rằng ở các châu-thành nhà-nước bắt người ta đóng thuế chó là đóng thứ thuế chó để đi chơi cho có bạn với người. Thứ thuế ấy cũng như một thứ thuế chưng diện (luxe) đã vậy nhà-nước sợ để cho chó ra ngoài đường, nhứt là lúc nó bị dại, thì nó cắn người ta, nên bắt phải mua xiềng, mua xích, mua dây, đi đâu phải khớp lại và dắc đi theo chủ.

Chớ như ở miệt vườn thì người ta nuôi chó chỉ cốt để giữ nhà mà thôi, nếu nhà-nước bắt đóng thuế chó thì hại cho dân lương thiện lắm lắm.

Nếu bắt đóng thuế chó thì ăn trộm mặc sức thừa dịp nầy mà hoành hành.

Tôi tưởng các ông hội-đồng địa-hạt cũng nhớ trách nhậm mình lắm chớ chẳng không? Thoản như các ông nhớ thì nên bàn nghị lại với quan chủ-tỉnh lại là vì ăn trộm chưa gì mới nghe nói bắt đóng thuế chó thì chúng nó đã mừng rồi.

Bọn bất lương mừng thì dân lương thiện hại. Xin ai có quyền xét lấy.

PHI-PHI.

Bụng làm dạ chịu

BÊN TRƯƠNG NHÌ.

Dự cuộc đấu-xảo năm 1931

Bài kỹ-thuật của ông Đốc-Phủ Hải
CUỘC HÀNH-TRÌNH

(Tiếp theo)

Bữa 2 Mai vô trường đấu xảo rước các quan: quan Thượng thơ các Thuộc-địa Paul Reynaud, quan Toàn-quyền Pasquier, ông Sarraut, ông Outrey, ông Blanchard de la Brosse và có gặp ông Ricanon, ông Gourbeil, vân, vân. Thấy các công chuyện còn mê mê, đường đồ đá chưa rồi, đền Angkor còn vẻ vách, nhà Nam-kỳ còn sơn thếp cửa, vân, vân, vậy mà bữa 6 Mai mở hội đấu xảo, có đức Giám-quốc ngự vào, thấy đâu đó đều hoàng thành còn chút đỉnh thôi, mười ngày sau rồi hết, thiệt là làm lực bạc. Bông trồng mấy cái sân, cây lên chừng một vài tấc, một tháng sau thấy bông đều hết, nhứt là bông hường đủ màu đủ kiểu.

Nhà cất theo thứ tự như sau và kể sơ mỗi chỗ để món gì vật gì:

Musée permanent des Colonies, cất thiệt khéo, để đồ các thuộc-địa Langsa và dấu tích và hình các quan văn võ có dự vào khi bình phục các thuộc thuộc-địa.

Ministère de l'Air, để các vật thuộc về máy bay.

Section Métropolitaine, để đồ bồn xủ.

Cité des informations, Hồng-mao không có cất nhà nên choán hết nửa lòng căn, kế đó Belgique, Hollande, Etats Unis, Italie, Portugal, Argentine, Grèce, Canada, Sud de l'Afrique, v, v. Mỗi chỗ đều có Bureau, ai muốn hỏi đều chỉ có người chỉ dẫn. Phòng thương mãi các thành nước Langsa và phòng thương mãi các thuộc-địa đều có bureau ở đây. Maison des bois coloniaux; để các danh mộc các thuộc địa.

Palais du Métro, để các kiểu xe lửa và đường rầy, giống y như xe dương chạy ngoài mà nhỏ, con nít chừng năm tuổi đi thong thả, có máy, có ghế ngồi có nệm, đủ các món như xe thường.

Horticulture, mấy người trồng cây bán đem vô trồng chỗ nầy, đủ thứ, có cây uốn kiểng nhiều cách ngộ quá, có cây ăn trái mà cũng có trái.

Commissarial Général, chỗ tựu hết các hội ngành (commissions), có bàn tính về việc gì trong cuộc đấu xảo thì nhóm tại đây. Cả thảy 15 hội đều có cử một ông làm đầu, trên mấy hội là ông Đô-thống Lyautey sau nữa là quan Tổng thống Toàn - quyền Olivier.

Maison de la Chasse et de la Pêche để các con vật thuộc-địa bị bắn bị bắt, chích thuốc hoặc dồn và các khí cụ để bắt chúng nó.

Beaux Arts, để các móc hoặc vẽ, hoặc nắn bằng vôi hoặc bằng đồng...

Cité du Livre, để các thứ sách.

La Métropole, để các thứ quần áo thứ chỉ để dệt.

Capitale Porcelainière du Monde « Limoges », nhà chưng dọn của hãng làm đồ sành đồ kiểu tại thành Limoges có danh tiếng ngứt ở hoàn cầu./

Còn các dinh các nhà mấy xứ kể sau đây, có thô sản lạ hoặc khéo tốt của xứ nào chưng dọn theo nấy. Thiên hạ khen kiểu lạ hơn và đồ sộ hơn là đền Đế Thích (Palais d'Angkor) của bên Đông dương; dinh nước Hollande cất cũng khéo theo kiểu bên Java chùa Mendout, có bốn nóc vuông nhọn lên như lầu chuông, tối thứ bảy 27 Juin 1931 thình lình cháy hết, sau cất lại mà nhỏ hơn không đầy ba tháng rồi.

Phía sau nhà Nam-kỳ có cất hai căn nhà, hãng Lafon ở Tours đem máy xay để đó xay lúa bên mình đem qua cho thiên-hạ coi, có phát sách nhỏ nói về tánh chất và việc lợi dụng gạo Nam kỳ, cách nấu, cách làm bột, làm bánh. Có làm bánh ngọt bằng bột gạo cho người ta mua ăn thử. Chánh phủ Đông dương bày rao như vậy cho phương tây biết mà dùng gạo Nam-kỳ, quan Tổng sứ Eutrope lo lắng về vụ nầy lung lắm.

Commissarial của Đông-dương cất bên nhà Nam-kỳ có bốn cây long trụ, nhà nầy để ai có hỏi đều chi về bên Đông-dương thì đến đây có người chỉ dẫn, và sau nữa dùng làm cho Annam, Cao mên, Lào hát cho các quan xem. Đức Hoàng-thượng Bảo-Đại có đãi và nhảy đầm một đêm tại đây. Quan Toàn quyền Pasquier cũng có đãi vài đêm cho các quan và anh em bên Đông-dương trước khi ngài đáp tàu qua.

Các xứ cất theo thứ tự kể ra đây: Madagascar — Somalis Océanie — Inde Française — Nouvelle Calédonie — Guyane — Martinique — Missions protestantes — Missions catholiques — Rénion — Guadeloupe — Temple d'Angkor — Annam — Cambodge — Presse coloniale — Diorama — Tonkin — Cochinchine — Laos — Afrique occidentale française — Afrique équatoriale française — Forces d'Outremer — Maroc — Tunisie — Saint Pierre et Miquelon — Algérie — Togo — Cameroun — Belgique — Canal de Suez — Syrie — Liban — Italie — Hollande — Etats-Unis Hindoustan — Danemark — Portugal.

Hai bên góc ngoài: một bên thì vườn thú (Parc zoologique) có quán cơm thượng hạng, vô coi thú ba quan rồi ở uống rượu, ăn cơm tự ý, bên kia vườn các món chơi (Parc des attractions).

Trường đấu xảo mở cửa ngày 2 Mai tới 11 Novembre 1931.

Mua vui làm nghĩa

Mùa Chợ-Phiên chưa dứt, cho nên ngày 1er Avril 1933 tới đây, Saigon có Chợ-Phiên, mà Bentre cũng có Chợ-Phiên nữa!

Cuộc Chợ Phiên sau nầy, do Tổng-cuộc Thể-thao Annam Bentre đứng tổ chức, có quan Chánh Tham-biện Chủ-tỉnh với phu nhân làm chủ tọa. Lễ khai mạc vào lối 7 giờ rưỡi sáng bữa 1er Avril, trên sân thể-thao Bentre Sport. Tiền thâu vô cửa để giúp cho hội làm phước.

Hội chợ có cuộc đấu xảo Canh-nông, nữ-công và thương-mãi, và nghe rằng: Cách sắp đặt sẽ được trang-hoàng và có trật tự: có trên 60 gian-hàng cho các vị thương-gia mướn; có trên 50 cuộc vui trò lạ, như:

Đua ngựa, đua xe-máy, đua chạy bộ, bắn bia, đánh võ Annam, tranh vô địch Ping pong, đánh Tennis, thi go-gos, đá gà, hát bóng, hát cải-lương, hát bộ, hát Cao-mên, ca Huế, múa lân, chưng cộ đèn, cộ bông, (có nhạc Tây, nhạc đờn Thổ, nhạc Annam, ban tài-tử giúp vui) và còn nhiều cuộc chơi vui lắm, không kể ra hết được.

Vậy mà giấy vô cửa định rẻ-rẻ:

Người lớn:	*0$20*
Trẻ nhỏ:	*0.10*

Anh-em lao-động ở Bentre, ráng lo dự bị để mua vui làm nghĩa!

Quí vị thương-gia bổn tỉnh và các nơi, nên nhơn dịp nầy mà làm quảng cáo cho món hàng của mình bán mau chạy!

Dịp may ít có, chớ bỏ qua rất uổng!!

(Từ bữa 20 Mars trở đi đã có bán giấy trước mấy tiệm nước, tại nhà buôn François Văn Võ-văn và nhà in Bùi-văn-Nhẫn).

ÁI-THA lại cảo

Nơi hội chợ đêm Pháp-Việt (Kermesse)

Thấy bao nhiêu đây thì đủ hiểu rằng cuộc chợ phiên tới đây là long trọng bực nào.

Bổn báo đã cho quí vị hay rằng gian hàng mới vừa sửa soạn cất mà đã có nhiều người choán gần hết.

Bổn báo đã đăng tên mấy vị mướn gian hàng rồi để buôn bán và làm quảng cáo: Nay bổn báo mới đăng tin xin đăng tiếp cho độc-giả biết một vài vị có lòng sốt sắng.

1· Ông Đào-tế-Ất cũng đã lấy một gian hàng để bán những vật bằng đồi mồi, ngà, sừng cũng các đồ Bửu bằng gỗ Ông Ất sẽ bán một giá rất đặt biệt có ý để rao hàng của ông.

2· Ông Yêng - Sem Cao - miên có mướn một gian hàng để hiến cho khán giả một vật lạ thường.

3· Bà Nguyễn-thị-Kinh cũng đã chọn một gian hàng để chưng bán các vật dụng.

4· Bà Huỳnh-thị Tuyết-Hoa là người làm bánh nữ-công đã có tiếng, cũng mướn một gian hàng lớn để chưng các thứ bánh và bán rẻ để đền ơn đáp nghĩa đồng-bào, đã chiếu cố bấy lâu.

Kỳ Kermesse nầy cũng có mở một gian hàng để chưng xe-hơi. Có nhiều hiệu xe còn mới mà để giá bán thật rẻ. Ai muốn sắm xe hơi khỏi phải tốn nhiều tiền; mà lại tốt và đẹp, xin mời đến gian hàng chưng xe-hơi mà chọn lựa.

Dầu đến xem mà không mua đi nữa thì cũng được vô ra thông thả.

Phép lịch sự

Theo phép lịch-sự, đàn-ông con-trai chẳng nên ghé mắt tìm-tòi việc kín của đàn bà con-gái; dầu việc kín ấy mà hở, mình cũng phải ngó lơ.

Thế mà nghe đồn có chú Cù-Mì nào ở Cholon, phố liên căng, hay rình mò coi đàn bà con gái tắm rửa rồi ra bán rao, lại rủ anh em đồng tí: « Ai muốn coi hát bình, lại nhà tôi mà coi! »

Chú nầy tệ quá, công-chúng mới nghĩ sao? Cho chú vào hạng nào?

Khuyên chú chừa cái tật quái gở ấy; mình người có học, nên làm gương tốt cho đoàn em.

TRẦN-MINH
ở đàng Lacaze Cholon

Muốn bán

Một cái nhà ngói 3 căn, một chái ngan, có lót gạch tàu, nhà theo kiểu Annam, đất mướn của nhà thờ, mỗi tháng là 3$50. Chỗ ở rất thanh tịnh, bền bỉ lâu dài, có vườn trồng sẵn kiển-vật, cây trái, hòn non, lồng Bồ-câu, lồng chim, có giếng nước rất tốt, có đèn điện, cầu-tiêu, nhà ở gần Saigon, sau nhà thờ Chợ-đũi.

Vì muốn bán mà về vườn.

Ai cần mua và ban hỏi đều chi thì *xin hỏi tại nơi Bổn-quán.*

TRÀ LIÊN-TỬ HAI CON NAI ĐỎ.

TRÀ LIÊN-TỬ
HAI CON NAI ĐỎ
của tiệm
NGHI-BỒI-NHAM

Ai cũng biết danh, cho nên có nhiều kẻ gian phi giả mạo làm cũng hơi giống thứ của Bổn-Hiệu.

Quí khách có mua phải nhìn kỹ cái nhãn trên đây có hai con nai đỏ, hiệu, số nhà, đường của Bổn-Hiệu thì mới chắc khỏi mua lầm đồ giả.

NGHI-BỒI-NHAM
75 rue des Jardins. — **CHOLON** củ

TRƯỜNG XE-HƠI
97 Lagrandière. — SAIGON

Thi xe lớn và xe nhỏ — Học giờ và học máo
Ăn ở nơi trường
Lấy giấy thi mau. — Giá rẻ
— Nơi đáng tin cậy —
CÓ DẠY HỌC MÁY
Chủ-nhiệm: TRỊNH-HUNG-NGẦU

Vọng cổ

Ai là người biết thương nhau hã
mua dùng đồ nội hóa.
Vậy sau đây xin giới thiệu cho quí
khách gần xa, khắp trong xứ Việt-
Nam ta.
Nếu dùng savon thì nên kén lựa
thứ tốt cho được vừa lòng.
Ấy chăng qua là savon Việt-Nam
là thứ tốt nhứt trong cõi Việt
Nam nầy.
Người làm ra lắm công phu chế
tạo trong sạch vô cùng.
Lựa ròng vật tinh khiết, chất dầu
dừa 72 phần.
Chớ lầm, rằng hiệu Việt-Nam với
Nam-Việt.
Nếu mua dùng thì coi cho kỹ hình
mỹ nữ savon Việt-Nam,
Khách lục-châu ngợi tiếng tâm đồn
vội.
Vậy cũng biết rằng đồ nội hóa của
ta được tấn hóa là dường bao,
Cần chứng tại tòa, phòng y-viện
Bách tơ ban khen rõ ràng. Ta nêu
nhớ rằng.
Savon Việt-Nam rất trong sạch
hoàn toàn,
Dùng giặt đồ thì trắng tợ phao.
Bọt lại nhiều mà cũng ít hao.
Một kilo giá ba cắt thật giá rẻ đáo
bị.
Trong lúc kinh-tế nầy theo giá ấy
có mắc chi.
Anh em lao động chi kẻ sang giàu.
Muốn rẻ mà được vừa lòng xin
dùng ròng một hiệu savon Việt-Nam
Trước cũng như giúp lợi cho đồng-
bào.
Sau đây tránh khỏi sự đen vàng
mà đổ sông ngô

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

Ngày 18 Mars 1933.

	18 3	17-3
Nhà-nước	10F.00	10F.00
Ngân-hàng Đông-pháp	9 84	9 84
Banque Franco-Chinoise	9 84	9 84
Financ. Fse. et C.	9 84	9 84
Hong-kong Shanghai	9 81	9 84
Chartered-Bank	9 84	9 84
Sté. Annamite de Crédit	9 84	9 84

MỄ CỐC

Giá chở đến nhà-may Cholon, bao lãy luôn giá tạ 68 kilos

Paddy pour riz de choix	1.63 à 1.68
Paddy pour riz numéro 1	1.58 à 1.63
— n. 2.40 %. Japon.	1.38 à 1.43
— n° 2.50/55 %. Java.	1.33 à 1 38
Paddy alimentaire	1.28 à 1 33

Lời thành-thật mách giùm

Từ bình-sanh tôi không biết thù-phụng hay là nói sai; vậy tôi cho phép ông Hội-đồng François SỰ ở 68 Boulevard Bonnard Saigon được đăng lời thành-thật nầy vào báo mà làm quảng cáo.

Thế thường bề món hàng bán trước thì là hàng tốt, còn chỉ tồn lại là xấu, song ông lại khác, ông là nhà lão-luyện trong nghề bán Hột-xoàn, nên ông để dọng lại một mớ hột thật tốt cho dễ bán tầy lúc sau. Như bôm tuần rồi tôi đã mua, tôi thú-thật thuở nay tôi ít từng trải hột xoàn, tin lời ông mà mua, mà quả thật đem về người ta khen lời thành-thật của ông và giá ông bán; vì có ý dẹp tiệm nên rẻ thật.

Tôi thấy sự thành-thật và nghe ông còn không bao nhiêu nữa bán hết sẽ thôi, nên có mấy lời khen và giới thiệu giùm đồng-bào ai có bữu sự mua chút ít kẻo hết, sau đến tiệm khác mua mắc rất uổng.....!

TÔ-VĂN-TỐT.
Điền chủ à Cântho.

HÒA-XA ĐÔNG-PHÁP

Đi xe-lửa trả phân nửa tiền

Qui ngài thường hay đi vô ra chăng?
Nếu cần đi thường sao qui ngài không mua một cái giấy cắt « được trả phân nửa giá tiền »

		BA THÁNG				SÁU THÁNG				MỘT NĂM			
		Hạng nhứt	Hạng nhì	Hạng ba	Hạng tư	Hạng nhứt	Hạng nhì	Hạng ba	Hạng tư	Hạng nhứt	Hạng nhì	Hạng ba	Hạng tư
GIÁ TIỀN (Giấy cắt bán theo giá tốc hành số 44.	Giá giấy cắt (để mua giấy phân nửa tiền) tính trong mỗi khoản đường một trăm cây số ngàn.	15$00	10$00	5$00	2$50	22$00	15$00	7$50	3$75	30$00	20$00	10$00	5$00
	Giá giấy cắt (để mua giấy phân nửa tiền) được đi trong hai quận hỏa xa (Nam và Bắc).	60.00	40.00	20.00	10.00	90.00	60.00	30.00	15.00	120.00	80 00	40.00	20.00

Giá chỉ trên đây sẽ được hạ xuống hai chục cho đến bốn chục phần trăm cho những người có chưng trong một hội hay là các quản-lý của hội.

Muốn hỏi thêm chi nữa xin do nơi các nhà ga trong quận. Saigon, le 6 Mars 1933.

Muốn chữa khỏi bệnh
Sốt-rét-cách-nhựt và bệnh
SỐT-RÉT-NGÃ-NƯỚC
nên uống thuốc
QUINOFORME
Thuốc-ống, Thuốc-viên và Thuốc-bánh
Chất hóa học độc-nhất dùng ở trong các thuộc-địa Đại-pháp.
Gởi bán ở các hãng thuốc tây.
Laborat. LACROIX, 37, Rue Pajol, PARIS

RƯỢU BẠT-HÀ GET
PIPPERMINT
GET
rượu nầy uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

FEUILLETON N° 18 — DU 18 MARS 1933

— TÀ-CHƠN TIỂU-THUYẾT —

Bụng làm dạ chịu

của TAM-DƯƠNG.

IV. — QUYẾT CHÍ RA ĐI

(Tiếp theo)

— Cha chả thằng lớn gan dữ bây! Nói vậy tao làm làng đây chắc mầy cũng ghét luôn nữa chớ gì! Làng bọ động phạm chi mầy mà mầy ghét? Mầy có làm Biện thì mầy nhờ, còn không thì thây kệ mầy, chớ mầy ghét ai!

« Thiệt mầy ăn nói ngang tàn lỗ mãng lắm, đi học Saigon làm chi mà không biết kẻ lớn người nhỏ, bạ đâu nói đó vậy? Tao nói cho mầy biết; làng họ nghe đặng đây họ cộng đầu mầy đa, chớ nói phách gì!

Trần-văn-Minh ngoe-ngoải đi thẳng xuống nhà dưới nằm đưa võng, và nói lầm-bầm rằng:

— Thứ nói lỡ lời một chút vậy, mà rầy dữ hôn!

Bà Hương-sư nãy giờ ngồi nghe hai cha con nói chuyện, thấy thời-sự dường ấy, thì chờ cho ông nguôi giận, mới nói nhỏ rằng:

— Nè, ông nó! Tôi coi bộ thằng Minh muốn sanh tâm rồi đa! Cho nên từ hôm nó về tới nay, hễ có nói tới nó thì nó trả lời vập một vập hai, chớ không nghe nó thưa, dạ như hồi trước nữa.

Ông Hương-sư làm thinh, dòm xuống đất, dường như ông suy nghĩ chuyện chi đó vậy, giây lâu ông nói rằng:

— Bà nó không nói, tôi cũng đã để ý đến lâu rồi. Có lạ gì đâu! Thế thường gần mực thì đen gần đèn thì sáng; nó học ở trển, rồi nó tập tánh theo mấy cậu công-tử, ăn nói bửa cũi phàn ngàn, quên hết lễ phép, cả ngày đây nó cũng bị thiên-hạ khổ dân chớ dễ khỏi đa!

Đồng-hồ treo trên vách đổ tám giờ, vợ chồng ông Hương-sư tắc đèn đi ngủ, Trần-văn-Minh nằm đưa võng cho đến khuya, mới chịu đi vô buồng an giấc.

* * *

Từ hôm Trần-văn-Minh tiếp được bức thơ của Cao-đẳng Đăng, tuy trong thơ biểu ráng lo lấy giấy tờ cho gấp, song anh ta cứ dần-dà dụ dự không chịu làm y theo lời. Một hôm, nhơn lúc Trời quang mây tạnh, anh ta thơ-thẩn một mình, rảo bước trên con đường lộ đất từ Phước-đa qua An-hiệp. Đi ngang trường học Cây-Đa, nhằm lúc giờ chơi học-trò chạy giỡn om-sòm; anh ta đứng lại ngó mấy trò nhỏ, bỗng-dưng nhớ đến ngày anh ta còn học trường làng kế xuống trường tỉnh, kế nữa lên Saigon, bao nhiêu cảnh tượng vui thú trải ra trước mắt anh ta, bình như một tuồng phim (film) hát bóng xổ ra từng đoạn. Anh ta nghĩ việc xưa, lòng luống những ngậm-ngùi, bèn day mặt ngó chỗ khác. Thình-lình, nghe có tiếng kêu anh ta rằng:

— Ai đứng đó? Phải anh Minh không? Vô đây chơi anh!!

Trần-văn Minh day lại, thấy thầy giáo là Nguyễn ngọc Cân đứng trong hàng ba, đưa tay ngoắc anh ta lia-lịa. Anh ta nhìn biết là một người bạn học của anh ta hồi còn ở trường tỉnh Bến-tre, anh ta không chút gì e ngại, mau chơn bước tới, tay bắt mặt mừng.

Thầy giáo vùng hỏi rằng:

— Anh còn nhớ tôi chăng?

— Nhớ chớ! Thầy là Nguyễn-ngọc-Cân đây chớ ai! Hồi ở Bến-tre mình học với nhau một lớp, rồi thầy thi Sơ-học đậu trước tôi, thầy thi lấy học-bổng (bourse) vào học trường Mỹ-tho luôn cuộc. Từ ấy đến nay ít gặp thầy nữa.

— Phải, anh nói nhằm hết, tôi vô học trường Mỹ-tho, trót bốn năm Trời, thi đậu chẳng bao lâu kế được bổ đi làm thầy giáo, trước dạy trường Chợ-Xếp (Mỏ-cày), rồi sau mới đổi về dạy trường An-hiệp đây, vừa được một tháng! Còn anh bây giờ ra trường rồi phải không?

— Tôi mới thi đậu hôm kỳ tháng Juin, về nghỉ được hai tháng rưỡi nay!

— Anh có xin đi làm việc chăng?

— Tôi có xin đi dạy học, mà vì giấy tờ nạp chưa đủ, lại với nghe nói các chỗ họ xin dạy rất nhiều, nên không chắc gì được làm việc. À! Thầy có cấp-bằng Tốt-nghiệp sao kỉ ông xin dạy trường tỉnh?

— Ban sơ tôi xin dạy trường Bến-tre chớ! Mà không biết tại sao giấy lại kêu tôi đi dạy trường Chợ-Xếp, rồi mới vừa giáp năm lại đổi lên đây! Anh nghĩ coi, tôi đã thọ lãnh học-bổng của nhà-nước ban cho, bề biểu dạy đâu thì dạy đó, chớ biết sao bây giờ!! Ủa, anh học «trả tiền» (payant) mà sao không xin làm các sở khác, xin làm chi thứ thầy giáo nầy?

(Còn tiếp).

BANQUE DE L'INDOCHINE
PRIVILÉGIÉE FONDÉE EN 1875

Capital versé 120.000.000 Francs
Réserves au 31-12-30 156.868.454 Frs.

SIÈGE SOCIAL
96 Bd Haussmann
PARIS

Adresse Télégraphique INDOCHINE

SUCCURSALES & AGENCES

CHINE	INDOCHINE	AUTRES SIÈGES
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	BATTAMBANG	
	CANTHO	DJIBOUTI
HANKÉOU	HAIPHONG	
HONGKONG	HANOI	NOUMÉA
MONGTZÉ	THANH-HOA	
—PÉKIN—	—HUÉ—	PAPEETE
SHANGHAI	NAMDINH	
TIENTSIN	PNOMPENH	PONDICHÉRY
	QUINHON	
YUNNANFOU	TOURANE	SINGAPORE
	—VINH—	

Correspondants dans le monde entier
Traite toutes Opérations de Banque
SUCCURSALE DE SAIGON — QUAI DE BELGIQUE
Location de Coffres Forts

Y-KHOA TẤN-SĨ
TRẦN-VĂN-ĐỘC
Chuyên trị bịnh con nít
91, Đường Verdun. — SAIGON
GIỜ COI MẠCH : Sớm mai : Từ 9 giờ tới 11 giờ | Buổi chiều : Từ 3 giờ tới 5 giờ
Cũng có đi chữa bịnh tại nhà nếu thân chủ nào có đến rước.

Công hiệu nhứt thứ của thuốc PILULES PINK ngấm sâu vào tới các cơ-thể trong mình. Thời nhiên được có sức khoẻ, thấy đói, tiêu hoá dễ, các cơ thể khoẻ hẳn mọi mặt. Công hiệu thần tốc ấy do bởi thuốc PILULES PINK thêm cho các cơ thể chất cần nhứt cho sự vận chuyển của các cơ thể ấy : máu có nhiều vòng máu đỏ, máu dễ đủ nuôi các cơ-thể. Bởi vậy công hiệu lớn nhứt của PILULES PINK là làm cho sinh ra nhiều máu và lại cũng khiến cho các gân-tuỷ được đằm-thấm những máu tốt ấy, và làm cho các cơ quan chạy điều.

Thuốc PILULES PINK là một thứ thuốc tốt nhất để chữa những bệnh thiếu máu, phiền muộn, bệnh nhọc mệt, bệnh tới thì lộn sộ, bệnh trở về già, bệnh đau dạ-dày, nhức đầu, mỏi gân, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

Ai muốn ?....

Có một người đờn bà có con học tại trường Bổn-quốc; hiện giờ bà có lãnh nấm ba vị học-sanh cũng học tại trường Bổn-quốc về ăn-ở tại nhà bà. Bà hết lòng chăm-nom lo-lắng việc ở-ăn rất tử tế lắm.

Vậy những nhà nào ở xa có con lưu học tại trường Bổn-quốc đây, muốn cho được có nơ ở-ăn tử-tế, khỏi lo ngại đều chi, thì nên tìm đến nhà bà mà gởi gắm. Bà sẵn lòng chiếu-cố.

Nhà bà ở tại đường
Pierre Flandin số 27 — Saigon

PULMONIA
Rất thần hiệu
chữa các bệnh ho
ho sưng cuống phổi
ho nặng sắp lao
Sách tặng quý ông quý bà
E. LOGEAIS, Bào chế: Boulogne-sur-Seine
cùng khắp các bào chế khác
Ở Saigon : J. MUS-SOLIRÈNE-SARREAU

Khăn đen Suối-đờn
HẠ GIÁ

Tôi còn đương làm những kiểu khăn đặ riêng tùy theo ý mỗi ông; xin viết thơ rồi rõ mấy lớp và lấy ni tôi sẽ làm y theo nói lại, cách lãnh hoặc giao ngân số phí tôi chịu. Quí ông ở gần đây xin mời đến nhà trước xem máy đờn sau để bề lựa khăn cho vừa ý.

Saigon, Nguyễn-đức-Nhuận có trữ bán, và Au Meilleur prix tại gare Dakao có bán khăn này. Văn-phú - Triết Phước - hiệp Long-thành cũng có.

Bu... tang ...	1$70
Nhiều gó hoặc ... nhung	2 20
Thứ thường ngoài chợ.	1 10

Nguyễn văn-Búp
Kế nghiệp suối đờn
par Lai-thiêu (gare) Bình-nhâm

MUỐN BÁN

Ba trăm đồng một cái xe trong hai ai muốn bán : 1º Limousine Berliet, đạp chạy máy và bình mới, ít bao essence. 2º hai là cái xe Camionnette chở được 18 bánh khách, hiệu Citroën.

Do tại 309 đường Paul Blanchy — SAIGON

BỔN XEM BÁO
Sports Indochine

Báo **Sports - Indochine** mỗi tuần xuất bản ngày thứ sáu.

Có lời bàn rất kỹ trong mỗ độ đua. Vì có M. Oudot, chủ trương tờ báo này là nhà rất thạo trong cuộc đua ngựa.

Ngoài chuyện đua ngựa, tuần báo này có, có nói chuyện đá banh, đánh tơ-nít, đấu võ, hội đua và đua xe máy.

Bán lẻ mỗi số.	0 $ 20
Sáu tháng: từ 11 Nov. 1932 tới 11 Mai 1933 . .	5 , 00
Một năm : từ 11 Nov. 1932 tới 11 Nov. 1933 .	9 , 50

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Đại-Dược-Phòng
Mông thưởng Đại-Nam Ngũ-đẳng Long bội-tinh

Bổn-dược-phòng từ ngày lập ra tại Cholon, đường Quảng-Đông, mấy bấy số, sau dời về số 47 cũng ở đường Quảng-Đông, từ ấy nhẫn nay đã ba mươi mấy năm trời, lại cũng nhờ có ông nội của Bổn-dược-phòng Chủ-nhân là ông Y-học sĩ Vi-tế-Sanh đã hết lòng nghiên cứu mà chế luyện ra các thứ thuốc rất nên tinh khiết, rất thích hạp thời nghi; người lại dùng những thượng phẩm dược liệu trong hai mươi mốt tỉnh ở bên Trung-quốc mà chế ra các thứ thuốc, cao, đơn, huờn, tán, đem qua Nam-Việt, để cho hải nội chư quân-tử chọn lựa mua lấy mà dùng.

Người lại còn gia công gắng sức hiệp trí với các đấng Danh-y mà nghiên cứu các tánh dược, rồi nhơn theo phong thổ bên Nam này, bốn mùa tám tiết, hàng thứ thổ nào tùy nghi mà chế luyện ra cho hạp theo phong thổ xứ này; bởi nhờ có dày công như vậy, cho nên những thuốc của Bổn dược-phòng mà bán ra, thì thứ nào cũng tốt, thứ nào cũng hay, bá phát bá trúng, lủ thi lủ nghiệm, công chúng rất hoan nghênh.

Bởi Bổn-dược-phòng Chủ-nhân đã dày công khó nhọc với nhân-quần xã-hội bên cõi Á-đông này, chế ra được nhiều thứ thuốc hay, để mà cứu thế tế nhân như vậy, cho nên trong (Khải-Định thất niên), là lúc Tiên-đế Nam-triều giá lâm Saigon, Ngài đã ân tứ cho ông Lương-y Vi-tế-Sanh của Bổn-dược-phòng nhứt diện Kim-Tiền.

Qua năm 1923, Bổn-dược-phòng lại được Kim-biên Quốc-vương ân thưởng médaillon Moni-Saraphon; đến năm 1929, lại được Kim biên Quốc-vương thưởng thêm một cái médaille bằng vàng nữa.

Mới đây Bổn-dược-phòng Chủ-nhân là ông Vi-Khai, tự Thiều-Bá, có công bào chế và chọn lựa các thứ thuốc hay và tinh khiết kỹ lưỡng, gởi qua đấu xảo, quốc tế tại thành Paris, đã được Chánh-phủ ban khen và đại cử với Nam-triều, cho nên Đức Kim-Thượng lại ân thưởng cho ông Vi Khai một tấm Đại-Nam Ngũ-đẳng Long-bội-tinh mà Bổn-dược-phòng đã in cái bằng cấp trên đây cho liệt vị thân chủ lãm thức.

Ấy là một đều rất vẻ vang, rất vinh hạnh cho Bổn-dược-phòng, nên Bổn-dược-phòng đồng nhân chúng tôi phải tạm kính đôi lời ngỏ cùng liệt vị thân chủ yêu quí của Bổn dược-phòng hay, hầu có chia vui với chúng tôi và mừng giùm cho Bổn-dược-phòng Chủ nhân là Vi thiều-Bá Tiên sanh ngày thêm rạng vẻ.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG
Đồng-nhân cẩn khải.

DÂY ĐÀNG
Cho các Viên-Quan

Bổn-hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới gởi sang các thứ dây băng (à hornes) cho viên quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban-biện Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ liền cho Bổn-hiệu mà hỏi giá. Bổn-hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-hiệu bán hết thời phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Lucien Mossard,
SAIGON

Bịnh sang độc
và đường tiểu-tiện của đờn-ông

Là một quyển sách rất có ích để cứu bịnh cứu khổ cho phần đông các bạn thiếu-niên.

Ông Lương-y Trương văn Quế rất dày công soạn ra một cách kỹ-lưỡng tinh-tường.

Giá mỗi quyển 0 $ 90. — Ở xa gởi luôn 1 $ 00.

Có để bán tại NHÀ IN UNION NGUYỄN-VĂN-CỦA, 57 rue Lucien Mossard Saigon.

Vừa khéo vừa kỹ

Đã lâu, chúng tôi vẫn chuyên về đường thiệt-nghiệp, lãnh làm nhà cửa và đình miếu, ấy là tại sở-trường. Bất-luận muốn làm bằng cây chi, chúng tôi cũng sẵn có. Làm hoàn-thành rồi đem tới dựng. Lại cũng có đóng bàn tủ nhiều kiểu khéo đẹp và kỹ- uống, ai dùng cũng được vừa ý và khen ngợi. Nhứt là đóng toàn bằng cây danh-mộc.

Vậy mong đồng-bào xa gần đều một lòng chiếu-cố, chúng tôi lấy làm hân-hạnh và cảm-tạ lắm.

Nay kính cáo
Nguyễn-văn-Vinh dit Dưỡng
tại gare xe-lửa Lái-thiêu.

THUỐC SI-TI-MUY-LON
(STIMULOL)
HIỆN CHÁNG-LỰC CHO CÁC NGƯỜI YẾU-ỚT, KẺ QUYỆN-ĐÃI, NGƯỜI LIỆT-DƯƠNG.

Bào chế theo hóa học mà việc thuốc quan đốc-tơ thành Ba-lê số 177 phố Jeanne d'Arc, Paris

Thuốc SI-TI-MUY-LON (Stimulol) hồi sinh được bộ máy thần-kinh.

Công-hiệu thần-tốc và lâu-dài. Có hàng ngàn dấy chứng-thực

Xin hỏi tại hàng bào-chế Pharmacie Centrale J. MUS, đại-lý ở Saigon nhời dặn rõ-ràng về thuốc SI-TI-MUY-LON (Stimulol) không mất tiền

Thuốc thụt INJECTION PEYRARD

thứ thuốc thụt này chế ra đã lâu ai cũng nhận là linh-nghiệm hơn các thứ khác.

Đồ chịbệnh lậu, mới này lâu điều khỏi cả.

Trong 232 người arap thì 231 khỏi hẳn y như nhời phúc lại của các lương-y Alger.

Bán tại các nhà thuốc có danh tiếng.

Chớ bỏ qua rất uổng

Trong mấy kỳ xổ số «Tương-Tế» thì người Nam-kỳ trúng nhiều hơn hết.

Xứ Nam-kỳ có sự may mắn ấy, chúng ta lẽ nào bỏ qua chăng ?

Chúng ta nên thừa cái dịp hên này mà giữ cái hên ấy lại cho mình.

Ta nên mua giấy số giúp Hội-quán của học-sanh Đông Pháp ở Paris.

Số độc đắc trúng	20.000$	20 000$
2 số trúng mỗi số	10.000$	20 000$
4 số trúng mỗi số	5 000$	20 000$
10 »	1.000$	10 000$
20 »	500»	10 000$
100 »	100$	10 000$
137 số trúng		90.000$

Xin độc-giả chớ du-dự. Không biết chừng quí vị sẽ có phước trúng một số.

KẸO-THU...
bán tại các h...
mỗi hộp có...

THUỐC HIỆU ASP...

Liêu-tr...
CHUYỆN NÀNG ...
(Tiếp...)

[illegible] DU LỊCH, THĂM VIẾNG

Nếu nét mặt tươi tỉnh thời được tiếp đãi ăn cần. Nhưng nhiều khi thật là buồn bực Vì bụi bẩm, vì khát nước làm cho ta ngứa ngáy cuống họng Thình thoảng ta ngậm vài viên

KẸO THUỐC WYBERT

Ta sẽ thấy mồn miệng và cuống họng được dễ chịu khỏi khô ráo ngay lập tức Không những thế mà thôi, ta lại còn ngăn ngừa được những bệnh nay ta:

Wybert

KẸO-THUỐC WYBERT bán tại các hàng bào chế tây, mỗi hộp có hơn 200 viên

THUỐC HIỆU **ASPIRINE DES "USINES DU RHONE"**

là thuốc để uống trừ những bịnh:

Nóng lạnh, sổ mũi, rêm mình các chứng rét sư

Nhức đầu, nhức ốc, nhức răng

Đau mình, đau mẩy, đau lưng. Nhức gân cốt, trệt co

có bán công trong các nhà bán thuốc

Phải đòi hỏi cho đăng hiệu "USINES DU RHONE" mới chắc thuốc tốt, tinh trong và thiệt hiệu-nghiệm.

Enterobyl

ÁNG-TÊ-RÔ-BI-LỞ

THUỐC CHỮA LÁ GAN

Mỗi sáng uống 3 muỗng nhỏ (muỗng uống cà-phê) thuốc hội nhỏ pha vào nước lã.

Thiếu chất ở lá gan . . . . . .
Bịnh táo kết — Bịnh gầy mòn
Bịnh nóng dạ. . . . . .
Bịnh ở các xứ nóng. . . . . .

E. DEHAUSSY, là quan đốc-tờ khoa vật lý, Cổ nhân khoa cách-trí. Nguyên làm đầu coi các công việc thực hành ở đại học môn thuốc, số 66, Rue Nationale LILLE (France)

BÁN TẠI KHẮP CÁC HÀNG BÀO CHẾ TÂY

Strigon: Pharmacies MUS, 50 TRÉNE, BARBEROUSSE, SARBEAU FRANCO-ANNAMITE

TÌ-VỊ DƯỢC LÀNH MẠNH NHỜ THUỐC BỘT CỦA ÔNG TÂN-SĨ Y-KHOA

POUDRES DE COCK

Quí ông, quí bà biếng ăn biếng uống, tiêu hóa chậm trễ khó nhọc, đầy bụng hay là ngán tức, sau khi ăn cơm rồi chăng? Quí ông, quí bà hay ăn chơi xét, nhơi đêu chẳng mặt, hay nằm, ngồi, ngủ gục, khi mới ăn rồi; buồi đang trăng hơi thở hôi (thối miệng), sinh bụng không? Quí ông, quí bà ăn uống không tiêu, hắt hơi ợ, buồn mửa, khi thì tháo dạ khi thì bón không? Có đau mắc đau bụng, có mắt mỏi nhọc, thở hào hển, bao đêm tức tưởi, e làm bao ngủ không được chăng? *Ấy hãy nhớ trong trí rằng: thuốc bột Poudres de Cock* [illegible] cho quí ông, quí bà hết sự đau [illegible] vì các chứng bịnh nó làm cho quí ông quí bà chịu nhọc cả đời, vì thuốc bột *POUDRES DE COCK* làm cho ăn ngon, vật thực nhơn nhiều hóa cũng đã, ngũ tăng lực phủ tiêu đầu, óc, gan, thận, phế phủ được thông đồng, tinh thần trong kiện mạnh mẽ, vui vẻ. Quí ông, quí bà ai ai cũng đều thì vị, vậy thì uống thuốc bột *POUDRES DE COCK* vì nó đã mà trị bịnh ấy.

Bởi thuốc bột *POUDRES DE COCK* đựng trong hộp thiếc để bán trong các tiệm thuốc tốt và tại chỗ bào chế ở thành *JEUMONT*, (Nord).

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NÀI CÁI KỲ TÊN: MIDY

SANTAL MIDY

(Săn-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiền và tinh hảo để trị bịnh *đau lậu*, mới củ gì đều thần hiệu, (không có dùng thứ Copahu và không cần thục).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu **MIDY**.

Buôn bán lồn số. 8, Đường Vivienne, Paris.
Trong mấy nhà Thôoc.

CỨ GIỮ GÌN THẬN-KINH THÌ LẠI MẠNH NHƯ XƯA

Phải ai đau thận nên mua ngay một hộp THUỐC VIÊN POSTER, bịnh sẽ khỏi ngay. Lại rất dễ làm việc dễ dàng. Và nếu ai nhức đầu, chóng mặt, mất ngủ và đau nhức khó chịu, chỉ có THUỐC VIÊN POSTER chữa khỏi thôi. Thuốc ấy đã cho danh rất công hiệu cho các bịnh sau nầy

Đau lưng	Nước tiểu đục	Có cặn trong bàng quang.
Bịnh thấp	Sưng bàng quang	Huyết xấu sinh
Đau gang	Quá lợi tiểu	nước tiểu vẩn
thắt lưng	Sưng u ứt-cả chơn	

Mỗi Hộp 8fr 50 **PILULES FOSTER** Hai Hộp 14fr 85

CHỮA THẬN VÀ BÀNG QUANG

Fax lại các hàng bào chế tây và gửi mua tại nhà H. S NAC, Pharm. số 25 Phố Ferdinand, PARIS

CÔNG-DỤNG THUỐC VIÊN PILULES PINK

(PILULES PINK)

RẤT THẦN HIỆU ĐỂ CHỐNG LẠI SỰ YẾU MỆT CỦA CÁC CƠ THỂ

Thuốc *PILULES PINK* sinh nhiều máu tốt và thấm nhuận các cân tủy; thuốc nầy làm cho biết đói, làm cho các nước trong dạ dầy chóng sinh và giúp sức mạnh cho các công việc của cả các cơ thể.

Cho nên thuốc *PILULES PINK* thật đáng gọi là thuốc đại thần hiệu để chữa bịnh thiếu-máu, bịnh phong-muộn, bịnh gầy-mòn, các bịnh trẻ thì lớn sổ và bịnh trở về già, bịnh đau bao-tử, bịnh nhức đầu, bịnh cơn lực mất mặt.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào-chế tây.

Giúp học thêm tiếng Pháp

CUỐN

HỌC LÀM PHÁP VĂN

CỦA ÔNG

TRẦN-VĂN-THẠCH

Cử-nhơn Văn-chương

Được công chúng hoan nghinh

ĐÃ BÁN ĐƯỢC 2300 CUỐN TRONG 4 THÁNG

Gởi mua nơi:

Imprimerie-Librairie de l'Union

Saigon

AGENCE IMMOBILIÈRE DE L'INDOCHINE

211 213 Rue Catinat et Angle Rue d'Espagne

SAIGON

Téléphone: 888

CODE LUGAGNE INTERNATIONAL

A. I. D. L. I.

MUA BÁN — Nhà cửa, vườn tược, ruộng nương, đất cát, nhà vườn, phố, hàng buôn — Cho mướn nhà vườn, nhà ở phố, giá đủ hạng tại Saigon, Dalat, Cap Saint-Jacques v. v... — Cho vay cách giản tiện có thế chưn. — Lãnh cai quản huê lợi. — Lãnh cai quản nhà cửa. — Lãnh cai quản vườn tược. — Lãnh kiểm soát vườn tược. — Đòi chác và giao thông

DẦU "CRÉSYL" THIỆT

và sự kiểu nhiệm chắc chắng đã thể theo cách bào bọc, có một mình đầu hiệu

CRESYL-JEYES

ĐỂ TẨY TRỪ BỊNH OAN — LÀM "HẾT MƯI ĐỘC ĐỊA — HẾT MƯI HÔI HÁM

PHÒNG NGỪA BỊNH OAN

THIỆT HỮU ÍCH

KHÔNG CÓ CHI LINH NGHIỆM BẰNG

Có mua nhớ coi cho đúng "CRESYL-JEYES" [illegible]

BÁT CÔNG CỦ BÁNH HÓI [illegible] "CRESYL-JEYES"

Liêu-trai chí dị

CHUYỆN NÀNG NGỦ-thu-NGUYỆT

(Tiếp theo)

Vương-Đảnh tức giận, chẳng kịp nói nhiều, sử việc xách đao nhảy vào, một đầu một đao, chém như chém chuối; rồi cỡng nàng chạy tuốt ra ngoài, may sao không ai hay biết chi hết. Chạy riết về tới chỗ ngủ, bỗng vùng giựt mình thức dậy, còn đương lấy làm lạ vì điềm chiêm-bao ấy, xây thấy nàng Thu-Nguyệt đương đứng trước mặt mà lau nước mắt. Chàng giựt mình, vùng ngồi dậy mà thoát việc chiêm-bao. Nàng nói rằng: Ấy là việc thiệt như vậy, chớ nào phải chi êm-bao.

Chàng thất kinh liền hỏi rằng: « Vậy thì lẽ làm sao bây giờ »?

Nàng bèn than rằng: « Ấy cũng bởi số trời đã định, thiếp chớ cho hết thảng nầy thì mới ở kỳ sống lạ; mà nay gặp việc như vầy, thì gấp lắm rồi, chớ sao cho được, vậy phải đao thiếp lên cho mau mau chớ thiếp về Bắc voi, rồi mỗi ngày phải kêu gọi tên thiếp cho thường, trong ba ngày thì thiếp sống lại được; nhứt vì ngày giờ chưa đã, cho nên tay chơn yếu đuối, không lo tới những việc xách nước giả gạo cho chàng được đó mà thôi ». Nói rồi liền xung xăng vừa muốn quay mình ra đi, vùng day trở lại mà nói rằng: « Thiếp hồng quên rồi đó, nếu âm-minh mà tìm theo thì liệu làm sao? Nầy, cha thiếp có dạy thiếp về bùa, và có dặng thiếp rằng, ba mươi năm về sau, nên đeo lấy ». Nói rồi liền lấy bùa, mau mau vẽ ra bùa là bùa rồi lại nói rằng: « Một là thì chàng đeo lấy, còn mớ là thì chàng giữ gìn ở sau lưng thiếp ». Nói rồi liền đắc nhau đi, đến cửa mà. nàng chỉ cho chàng rồi biến mất.

Chàng liền đào ngay chỗ ấy, sâu chừng một thước, thấy có quan mộc mà đã mục bấy, dựa gần một bên, có tấm đá, có để cuốn, quả như lời nàng nói; cạy nắp hòm ra, thấy nàng nằm nhan sắc như sống, bèng vào phòng, thì áo quần đều bị gió mà rả rời bắt; chàng bèn giản là bùa y như lời nàng dặng, rồi lấy mền đắp trùm cho kín đáo, bỗng nàng xuống mé sông, nói dối với đó rằng em gái mình đau nặng, mướn đưa về nhà cho mau; may gặp gió nam thổi mạnh, trời vừa rạng sáng thì đã tới nhà; bỗng nàng leo an trí xong xuôi, rồi mới tỏ cùng ảnh chị. Cả nhà đều kinh sợ, song chẳng ai dám nói tiếng chi. Chàng thường giờ nấu ra mà kêu tên nàng Thu-Nguyệt, ban đêm thì lại ôm thây nàng mà ngủ, lần lần cái thây đã có hơi ấm, đúng ba ngày thì nàng đã sống lại rồi, đến 7 bữa nàng mới đi được, bèn đến lạy mừng chị dâu, cách đi đứng như thường tiền chẳng khác. Nhưng nếu muốn đi xa hơn 10 bước, thì phải có người dìu dắt mà đi, bằng chẳng vậy thì gió thổi xô cũng phải ngã; Ai nấy thấy vậy thì trường là nàng có cái bịnh yếu chơn.

Từ đó, càng ngày nàng lại càng xinh đẹp, nàng hướng khuyên chàng rằng: « Chàng đã nhiều tội nghiệt, phải tích đức và tụng kinh mà sám hối được, nếu không thì thiếp lại sợ cho chàng số g hẳ . được sống ».

Vương-Đảnh bình sanh không hay tin phật, đến đây chàng phải ngồi theo lời nàng mà chịu quì y; từ đó đến sau chẳng có đều chi lạ nữa.

Dịch-giả:
BÀ-NGHIÊM.

Mới xuất bản.

L'Emploi des modes et des temps des verbes en français

par NGUYỄN-NGỌC-ÂN

(1er vol. — Tous les temps de l'indicatif et du conditionnel.

Sách được 180 trương tốn, viết rất kỹ lưỡng, đã bổ vào bết 10 năm công-phu để giúp các bạn có chí, trong sự học văn Pháp cho được đúng-đắn.

Sách viết toàn bằng chữ tây, từ lớp abecedy lên đông đặng. DỄ HƠN CÁC SÁCH KHÁC.

Có bán tại nhà in UNION và nhà in NGUYỄN-KHẮC 102 Rue Le Grand Lieu Saigon

Giá mỗi quển 1$20

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES
Le Gérant LÂM-VĂN-NGỌC

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN
Directeur-Propriétaire: NGUYỄN-VĂN-THIẾT,
Rue Lucien Mossard. — SAIGON

Tirage 2132 Exemplaires
17 Mars 1923

Lúc cả đó em!
HÃY CHO CÁC EM NHỎ CỦA QUÍ CÔ ĂN SỮA ĐẶC CÓ ĐƯỜNG
NESTLE

HIỆU
con chim
là một thứ vật thực rất ành,
rất bổ và dễ tiêu hóa

Hãng NESTLE số 35 đường Mac Mahon có sách dạy nuôi dưỡng con nít bằng chữ Quốc-ngữ của Bác sĩ Vidal — Qui Bà qui Cô muốn dùng xin hỏi tại hãng sẽ gởi tặng.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm
HỘI HIỆP BỔ NHẬT DANH PHÁP
Dưới quyền kiểm soát của Thanh-phủ Đông-Pháp
Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải)
và 8.000.000 phật lăng đã đóng tất cả
QUẢN-LÝ CÔI ĐÔNG-PHÁP: SAIGON số 26, đường Chaigneau
Chi nhánh ở tại Hanoi số 1m đường Borgnis Desbordes

Muốn lập vốn
Muốn lập tư bản
Muốn để dành tiền cho con trẻ ăn học

Thì hãy mua thẻ của hội VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
— Về 1 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Về 500 đồng
mỗi tháng góp 4 đồng
— Về 250 đồng
mỗi tháng đóng 2 đồng

Mỗi tháng đến cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, là khỏi góp tiền nữa.
Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội trả đủ số bạc lại, và được chia 33, 33% tiền lời của Hội.
Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ, cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

NÊN LƯU Ý: Hội cần dùng nhiều người chắc chắn và từ tế đặng làm quản lý những nơi mà hội chưa có người thay mặt.

NÀY THUỐC CHỨ DANH
CHỮA BỆNH
ĐAU-LƯNG

THUỐC VIÊN FOSTER chữa khỏi bệnh đau lưng do thận sanh ra. Lại cũng là thuốc thận diệu nhất để chữa bệnh thấp bệnh đau-lưng bắt-lưng bệnh nhức xương bệnh sưng mắt cá. Lại còn khi nước tiểu đục, hay vàng, hay nấu sôi có đi với thì nên dùng mau THUỐC VIÊN FOSTER. Ai dùng đều THUỐC VIÊN FOSTER thì không nhức bệnh sẽ khỏi tiền, mà mình lại tiếp chăng khiến, cho nhẹ-nhàng để làm việc. Các bà khi số bằng huyết mạch không điều hay ngày ngất, mỗi năm nên mua vài lần THUỐC VIÊN FOSTER

Hộp giá 3$50 **PILULES FOSTER** Phi Hộp 1$40

CHỮA THẬN VÀ BÀNG QUANG

Bán tại các hàng bào chế lớn và gởi mua tại nhà
E. ROBIAC, Pharm., số 15 Phố Ferdinand, PARIS

THUỐC NHỨC ĐẦU
ASPIRINE
DES
USINES DU RHONE

CHỮA KHỎI:
NHỨC ĐẦU
BỆNH CẢM
BỆNH GHÍP
CÁC CHỨNG ĐẦU NHỨC

Thuốc nào tự nhận là công hiệu hơn cũng chớ tin

NHẬN KỸ TÊN HIỆU
"USINES DU RHONE"
mới chắc là được thuốc bào chế tinh sạch và công hiệu

1297

MANUFACTURE SAIGONNAISE
DE
CARREAUX & MOSAÏQUES
Saïgon Fondée en 1909
rue d'Arras et Lucien Lacouture
CHODUI SAIGON

Marque déposée

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng Xi-mân đủ thứ màu và các vật dùng đều ở Pháp-quốc lại.

Xin mời qui vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm.
Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bổn-hiệu sẽ gởi cho.

Dây thép đề tắt:
(Adresse télégraphique:)
MASACAMO. — SAIGON

VÔ RA THONG THẢ
hãng ở đường Lucien Lacouture. — Chodui.
gần trại binh tập Ô-ma.

NƯỚC MẠCH SUỐI LANGSA HIỆU
VICHY CÉLESTINS
UỐNG TRỪ LÀNH CÁC CHỨNG:
Nhức xương cốt, bịnh hay mắc dái, đau mình nhức gân, đái lợn cợn có cát, đau lắc-léo

CÁC VỊ SẴNG HIỆU VICHY-ÉTAT
SEL VICHY-ETAT
PASTILLES VICHY-ETAT
COMPRIMÉS VICHY-ETAT
Diêm vị rút lấy trong nước mạch chế ra để pha làm ra nước suối. Uống hai ba liều, khi ăn rồi thì dễ tiêu tạng.
Để cho mỗi người làm ra nước mạch hoi đủ, uống cho ăn mau tiêu.

COI CHỪNG LẮM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

NƯỚC SUỐI TỰ-NHIÊN LẤY TẠI MẠCH
Mạc suối của nhà nước langsa
VICHY CELESTINS
có chế hay ra nguyên chất, nếu chai và chai nhỏ.
Nhứt xương cốt, bịnh hay mắc dái, đau mình nhứt gân, dái có cát, đau lắc-léo, uống nước nầy mạnh liền.
VICHY GRANDE-GRILLE
VICHY HOPITAL
Nước nầy thì để uống chữa vị, hoa lắc luôn luôn
COI CHỪNG LẮM ĐỒ GIẢ MẠO, BẮT CHƯỚC

THỨ THUỐC HOÀN BỌC HIỆU
MORRHUOL CHAPOTEAUT
MO-RU'-ON SA BÓ-TÓ

Hay hơn *dầu gan cá* làm cho khỏi uống khỏi nhôm.
Nó là một vị thiên hạ hay dùng trị *ho gió, ho lao, ho tổn.*

Mỗi cái trừ tại đường Viviennne
Paris, môn bài số 8.

Feuilleton nº 12

AI-TÌNH TIỂU-THUYẾT

BẠC MẠNG OAN ƯƠNG

CHƯƠNG THỨ TƯ

«Tử-mau tình thân»

Tiếp theo

Bà-ngoại Thục-Lan nói tiếp: Con trai lớn thì nói vợ, con gái lớn thì gả lấy chồng, cha mẹ theo Thiên-cơ của mình phải vậy. Vợ chồng mấy sanh một chút con gái đã lớn, phải định chỗ xa qui cho con vẻ lúc xuân xanh, dầu không kiếm được tân-lang xứng đáng với con mình, miễn con mình ưng ý cho nào cũng được, nên vợ chồng mấy lần lựa về sự kén rể, sợ con mấy xuân muộn hoa tàn, cân thì Xiển-Mai nói con gái lỡ thời, vợ chồng mấy phải e dè chỗ đó, mẹ Thục-Lan nghe nói phải lẽ, bèn vâng lời bà-ngoại của Thục-Lan, phó đó Thục-Lan đứng bên mẹ nàng, lòng tai nghe bà-ngoại nàng nói chuyện, tuy nàng làm thinh đứng đó, nàng đã cảm xúc câu nói của bà-ngoại rồi.

Bà-ngoại Thục-Lan có một người cháu nội, gọi mẹ Thục-Lan bằng cô, người kia tự là Lâm-Anh, mới cưới vợ cách 5 tháng, vợ Lâm-Anh tên là Thế-Phụng, tài sắc không thua kém Thục-Lan chút nào, Thục-Lan và Thế-Phụng ở một nhà, kết bạn chị em thân thiết, Thục-Lan thay Thế-Phụng có chồng mà nàng chưa có, nàng cứ buồn bực trong mình, nàng sực nhớ tới Liễu-Phụ là tân-lang của nàng, cái trong tương việc non nước kết quả, có khi mơ màng giấc mộng, thay Liễu-Phụ phường phất nơi mình, bởi vì nhà chồng tư, khiến Thục-Lan tơ lòng bối rối, nàng đối với tân-lang tương tham nhớ trộm, mẹ nàng và bà-ngoại không miễn thảo lam sự của nàng.

***

CHƯƠNG THỨ SÁU

«Cung chúc hà linh»

Đến ngày bà-thọ bà-ngoại Thục-Lan, họ bên ngoại tới nhà bà đông đảo, nào gái nào trai nào già nào trẻ, bởi tiếp bà ăn tiệc tại tửu-lầu, chúng-nhơn đứng dậy sắp hàng, đều dâng rượu chúc bà trường thọ. Bà kia cảm ơn đáp tạ, lấy làm vui vẻ không cùng, mẹ Thục-Lan khiến Thục-Lan khẩy đờn, động giúp vui trong lúc yến tiệc, Lâm-Anh lấy cây đờn đem tới, liền trao tay cây đờn cho Thục-Lan, Thục-Lan vừa khẩy đờn vừa ca, tiếng người hoa với tiếng tơ đồng hiệp một, nàng đờn ca một cách tuyệt điệu, gồng như loan phụng non mình, bà-ngoại nàng đẹp ý vui lòng, cứ gục mặt ngồi nàng chăm chúm, chúng-nhơn đều lời khen ngợi. Thục-Lan đang bực nữ-tài, Thục-Lan nghe nói khoan tình, mặt nàng tự nhiên phát đỏ, chúng nhơn thấy Thục-Lan như bông hoa mới mỏ, cứ chỉ chỗ nàng mà nói với nhau rằng: Bà-lão có cháu ngoại tài sắc mực nầy, biết là nhà bà có phước, họ ngoại ta cũng có danh dự một chút, chớ chẳng phải không, vì câu «nữ tác môn mi» châu ngoại cũng làm rạng danh cho họ ngoại vậy.

Thục-Lan khẩy mấy bản đờn rồi đứng dậy bước tới chỗ ngồi của bà ngoại chầu hầu, một lát bà nống rượu bị say, mẹ con Thục-Lan dìu bà vào phòng cầm nghỉ, lúc bấy giờ trời đã gần tối, chúng-nhơn đều giải tan ra về, bà-lão dọn tiệc rượu tại tửu lầu ngày nay, là bà đãi tộc Tôc-nhơn của bà trước hết.

Kể ngày sau là ngày chánh thọ bà thọ, vì đang sanh như của bà phía ngoại của kết tuổi trường đăng, đồ trần thiết trong nhà rực rỡ, theo ngày giờ trong danh-hiệp (thiệp mời) của bà đã gởi trước, Tân-khách tới nhà bà thiết đông, hoặc chúc mừng «Nam-cực thọ tinh» hoặc chúc mừng «Diêu trì Vương mẫu» có kẻ hiến câu «Nữ phước» lại có người hiến tụng «Cửu-như», bà-ngoại Thục Lan làm thọ lễ vừa rồi tiếp đãi khách-nhơn dùng rượu, trong lúc bối bàn thù tạc, lại có âm-nhạc giúp vui, khách chè rồi nói cười cười, thú vui vẻ kể sao cho xiết sau khi tộc rượu đã mãn, Tân-khách còn ngồi đó đông đầy bà khiến người đem máy chụp hình tới nhà, chụp một tấm hình hiệt lớn, bà chụp tấm hình trong lúc bà-thọ để kỷ niệm ngày sau. Lễ bà thọ đã xong, Tân-khách ra từ cáo khỏi.

(Mai tiếp)

VIN
TONIQUE & BI-NUTRITIF
Du Docteur RIF

Vệ-sanh TỬU *của Lương-y* RIF chế ra

Thứ thuốc rượu nầu là m đại bổ gân cốt công là tráng kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi còn khỏi lực suy nhiều vẫn thấy ngày xuân đã thấm mỏi, hễ ăn ngủ rượu nặng vô, thì ắt đâm cử lên thành đờm, mất mùi tươi tốt coi như trẻ, lại mang hơi xưa.

Còn con nít lít nhóc, đến bề mặt màu xanh bạch, có chứng, nhưng kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm bởi đó mặt đỏ sáng, tinh thần tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây đường Marins số 190-192, Cholon.

Dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190-192, Rue des Marins, Cholon.

KHI LÀM VIỆC HÚT
ĐIẾU THUỐC LÁ

Thực là khoái-hoạt. Nhưng hút làm ngày thì đa mỏng trong cổ ngứa ngày và bỏng giết thất nên phải chánh dữ. Vì đó và cái cuả đốm những hơi bất [illegible] Nên thường [illegible]

KẸO-THUỐC WYBERT

để trừ bệnh nơm cổ làm mất hơi thuốc lá, nó làm khó chịu cho mình và cho cả những người quanh mình. Hễ có kẹo thuốc WYBERT thì mình lại càng thích hút thuốc thêm.

Wybert

KẸO-THUỐC WYBERT
bán tại các hãng bào chế [illegible]
mỗi hộp có hơn 200 viên.

TIỂU HỘC — PHÁT HÃN

TÁO TÍT — MẠC LÁO TÍT CÁ

TA LỌC

Máu ta bằng thuốc

SAN-SỜ-PA-RAY

PA-RI-DI-EN-NỜ

(*Salsoparaille Parisienne*)

Thuốc chuyên-môn rất công-hiệu để chữa bệnh ngoài da

Bán tại khắp các hãng bào chế tây

THANH LƯỠNG

Bán buôn tại số nhà 8, rue Vivienne PARIS

Bột PHOSCAO

Có trữ bán khắp mọi nơi

CÁCH TRỊ BỊNH ĐAU

CAN, TÌ, PHE PHỦ

BẰNG THUỐC BỘT

POUDRES DE COCK

Có nhiều vị thuốc ngoại quốc uống vào trong đều là lành bịnh đến [illegible] tỉ phế nhỏ, không đem nơi tìm cho hơi đến một đây mà lại mà thôi. Bịnh hình là nặng [illegible], là vì thuốc không thấm vào gốc bịnh.

Cần nhớt ai muốn mua thuốc [illegible] bịnh. Thuốc bột *Poudres de Cock* là một vị thuốc thần hiệu, [illegible] mang vì nó làm cho Can, Tì phế phủ được trong sạch và tăng Ký cho hồn vận đều nhau mà làm cho vật thực có tích cho cơ người.

Dùng thuốc bột *Poudres de Cock* vệ sinh nào nó tiêu [illegible] được [illegible] thơm vị bổ máu thêm, thêm sức cho được khỏe mạnh.

Muốn trừ bịnh đau đi-ri cho tuyệt gốc rễ, ăn uống không tiêu đau bao tử mà [illegible] sinh ruột sưng bao tử sưng ruột, đau gan; muốn cho chứng bịnh ấy không hay [illegible] bịnh huyết suy, giảm gân, giảm cốt, bịnh nước tiểu ngọt như cỏ trong trắng trứng gà đau hậu tiểu, vì tổ lỗi và các chứng bịnh nặng hơn nữa, trước hay là sau khi ăn cơm uống một liều thuốc bột *Poudres de Cock*.

Hoài thuốc bột *Poudres de Cock* đựng trong hộp thiếc đã bán trong các tiệm thuốc tế và tại chỗ bào-bế ở thành JEUNORT tỉnh NORD.

Bốc mới bài, uống vào lố miệng, trị

BỊNH TIỂM LẬ

Uống thế khỏi chích thuốc

Thuốc viên — Khẩu lọ phế [illegible]

BISMUTH

ARSENIC — MERCURE — SYPHILIS

SIGMARGYL

Spécialité Dermatothérapique, 2 Place du Théâtre Français, Paris, Syndicat des Pharmaciens.

A Saigon: L. SARREAU, Pharmacie Normale, J. MOUS, Pharmacie Centrale.

Elixir tonique ANTIGLAIREUX
du Dr GUILLIÉ

Là thuốc bổ nổi-tiếng đã nổi tiếng từ một trăm năm nay (từ năm 1812) để trị các bịnh do

Mật uế và Đờm dãi

sinh ra, nghĩa là

các bịnh ở Gan, ở Dạ giày (bao tử) ở ruột, ở tim, các bịnh động huyết, bịnh ngủ nước, sốt, Tả thấp.

Phải chọn kỹ tên ký

G. ROCHER, Bào chế [illegible]
PARIS, 32, Rue de Grenelle
Bán ở các hiệu thuốc

Tự học nói tiếng Pháp một mình

Học tiếng Pháp [illegible]

Bộ tự [illegible] nói được tiếng Pháp [illegible] bao [illegible] 0$80 [illegible]

ONE DITES PAS [illegible] DITES

[illegible] GUILLET, [illegible]

Có để bán tại [illegible] Nguyễn-văn-Của
57, rue Lucien Mazerd — SAIGON

Enseignement Primaire,
Primaire Supérieur et Secondaire

LYCÉUM LIBRE HỒNG-BANG

68, 70, Rue Jules Ferry et 29, Rue Lamblot — HANOI

Là Trường tư to nhứt (ở Đông-Pháp chỉ mới có Trường nầy được phép mở đến bậc Tú-tài) có đủ các lớp: từ lớp Đồng-ấu (Cours Enfantin) đến bậc Tú tài (Cours du Baccalauréat) có lớp riêng cho nữ học-sinh, có thêm lớp lối cho ăn dạy pháp-văn, toán pháp, triết học, có lớ nhà đại thi at Ngọc-ẩn khán. Hiệu cũng dẫn dạy bản văn và quốc-văn buổi tối. Có chỗ cho học-sinh ăn ở trong trường, tiền ăn học không tính rất. Có phòng thí nghiệm, có thơ viện [illegible] sách, có sân chơi em tâm cây rồi rộng non một vạn thước vuông, kỷ luật rất nghiêm nhặt. Giáo sư (Tây Nam) Tú-tài, Cử-nhân, Kỹ-sư rất lòng giúp vậc.

Quản-đốc: ông Lauret le Perron, Cử nhân khoa văn chương, triết học, nguyên chánh sở Giáo tế Toàn quyền Đông-pháp, đã diễn thuyết hơn 100 ấn các tỉnh trong Nam ngoài. Ấc đã dạo luyện cho bọn thiếu niên bên Pháp trong khoảng 30 năm trở nay lại đã bổ tâm lực rất cấp cho bọn thiếu niên Annam cho siêng được thành tài.

Ngày nay đã có một [illegible] mỗi kỷ luật [illegible] trường học sanh phụ huynh học sanh khỏi [illegible] lo phiền về sự giáo dục nữa.

Ngày khai trường giữa [illegible] Janvier xong vì người xin học đông quá vì nhà sửa chữa trường chưa xong, nên mới có các lớp về sơ đẳng (cycle primaire) và [illegible] Tú tài cycle secondaire bắt đầu học có [illegible] cycle primaire supérieur) bắt đầu khai giảng [illegible] 5 Septembre.

N B — Ai ở xa [illegible] không tại được vào trường nhà nước nhân [illegible] ngày cũ [illegible]